

DNR: 2025/66

Handläggare: Anna Nyström
Telefon: 08-508 460 92

Till Stockholms Stadshus AB
Krister Stralström

Remiss av förslag till avfallsplan för Stockholm 2025-2030

Sammanfattning

Syftet med avfallsplanen är att redovisa de mål och åtgärder som kommunen långsiktigt planerar för, så att avfallets mängd och farlighet kan minska. Avfallsplanen ska också innehålla uppgifter om allt avfall som uppkommer inom kommunen samt åtgärder för att förebygga avfall. I detta remissvar framförs synpunkter kring de aspekter som hänger samman med SISAB:s arbete med utbildningsmiljöer.

Ebba Agerman
VD

SISAB, Skolfastigheter i Stockholm AB

Postadress:
Box 5010
121 05 Johanneshov

Besöksadress:
Palmfeltsvägen 5, våning 5
121 62 Johanneshov

Tel: 08-508 460 00
e-post: diarie@sisab.se
webbadress: www.sisab.se

Org.nr: 556034-8970
Styrelsens säte: Stockholm
En del av Stockholms stad

Remissen

En väl fungerande avfallshantering är en nödvändig del av samhällets infrastruktur. Alla som bor och verkar i Stockholm berörs av hur insamlingen och hanteringen av avfall fungerar. Enligt miljöbalken ska därför alla kommuner ha en avfallsplan, omfattande allt avfall i kommunen - både det som kommunen har ansvar för och övrigt avfall. Syftet med avfallsplanen är att redovisa de mål och åtgärder som kommunen långsiktigt planerar för, så att avfallens mängd och farlighet kan minska. Avfallsplanen ska också innehålla uppgifter om allt avfall som uppkommer inom kommunen samt åtgärder för att förebygga avfall. Avfallsplanen utgör ena delen av kommunens renhållningsordning, medan den andra delen utgörs av föreskrifter.

SISAB:s synpunkter

SISAB värdesätter att en avfallsplan tagits fram som anger stadens ambitioner att förebygga och minska det uppkomna avfallet med tydlig tidsram fram till 2030 och som linjerar väl mot andra program och planer inom staden såväl som nationellt.

I avfallsplanens inledning anges det att tyngdpunkten i avfallsplanen ligger på det kommunala avfallet det vill säga hushållens och verksamheternas avfall. Samtidigt konstateras det att bygg-, rivnings-, och anläggningsavfall är de enskilt största avfallsströmmarna. SISAB ser därför en möjlighet att ge målen kring avfall kopplat till bygg, rivning, och anläggning ett större utrymme där utmaningarna samt möjliga åtgärder ytterligare analyseras, problematiseras och konkretiseras. Exempelvis skulle en utveckling kunna göras kring hur avfallsbrottslighet kan förebyggas och stävjas, särskilt kopplat till bygg-, rivnings-, och anläggningsavfall, både från hushållen och verksamheter.

SISAB ser också en potential att förstärka skrivningarna i avfallsplanen om stadens arbete och intention för att minska välfärdsbrottsligheten inom avfallsdumpning och sopsortering. Kriminalitet inom avfallshantering har länge varit ett växande problem. Utökade krav från staden leder även till högre kostnader för byggentreprenörerna vilket i sin tur riskerar att leda till illegal dumpning. Det finns stora pengar att tjäna för oseriösa aktörer inom avfallsbranschen. Tillsynsmyndigheten skulle förslagsvis kunna få ett utökat uppdrag att tillsammans med byggande nämnder och bolag, stävja avfallsproblematik. Exempelvis genomföra tillsyn och kontroll på pågående entreprenader.

Övergripande om specifika åtgärder

SISAB ser ett behov av att tidigarelägga åtgärd 1.1.8 *Ta fram och fastställa en egen handlingsplan för arbetet med att förebygga avfall och öka sorteringen av det avfall som uppkommer*, från år 2028 till att senast vara genomförd år 2026 alternativt 2027.

SISAB ser att framtagande av handlingsplanen, är en förutsättning för det avfallsförebyggande arbetet och möjligheten att nå avfallsplanens mål och även en förutsättning för möjligheten att *i tid* påverka byggprojekt som är i tidiga skeden/projekteras och som kommer gå i produktion under planens genomförandetid. Den uppenbara risken med att aktiviteten ska vara genomförd senast 2028, är att avfallsplanens mål blir svåra att uppnå. En halvtidsuppföljning planeras runt år 2027, kvarvarande genomförandetid till 2030 blir därmed kort.

Åtgärd 1.5.5 *Utveckla mått och mätmetoder gällande avfallsmängder i nybyggnads-, ombyggnads- och rivningsprojekt*, bör få en digital koppling. För att öka uppföljningen behöver informationen kring avfall finnas lättillgänglig och digital, gärna i system som staden äger och som alla entreprenörer som arbetar åt stadens nämnder och bolag kan rapportera i gemensamt. För en proaktivitet krävs troligen digitala insatser

och kravställningar för att komma tillrätta med den kunskapsbrist som finns gällande avfallsströmmar från nybyggnads-, ombyggnads- och rivningsprojekt.

SISAB har noterat att bolaget inte står som delansvariga för åtgärd 1.5.2 *Verka för att fastighetsbranschen skapar ett digitalt system för materialöversikt för byggnader som ligger inom stadsutvecklingsområden eller som ska rivas. Systemet ska visa vilket material som kan bli tillgängligt för återbruk och när det blir tillgängligt samt utreda hur systemet kan implementeras (KHP)*. SISAB anser att bolaget bör stå med i denna åtgärd, dels för att bolaget har samma aktivitet i Klimathandlingsplanen (KHP), men också för att bolaget skulle dra stor nytta av att ingå i samarbete med övriga deltagare för att bidra till aktivitetens uppfyllelse, givet det stora bestånd av fastigheter SISAB har. SISAB ser ett behov av att förtydliga åtgärdens formulering, särskilt vad ansvaret avseende ”verka för” egentligen innebär om förutsättningen är att *fastighetsbranschen* ska skapa det digitala systemet för materialöversikt.

Indikatorn ”Mängd byggavfall vid nyproduktion av byggnader som inte är bostäder (kg/m² BTA) och som avser avfallsmängder för andra kategorier av byggnader än bostäder, upphandlade av stadens bolag och förvaltningar. Även om jämförelser mellan kategorier av byggnader är svårt, pga. kraftigt varierande förutsättningar, så säger en jämförelse inom en kategori något om utvecklingen inom resurseffektivitet i byggandet över tid. Kategorier kan exempelvis vara skola, förskola, idrottshall, äldreboende. Indikatorn förutsätter framtagande av tydlig definition av vilka ytor som ingår för respektive kategori eller typprojekt. SISAB konstaterar att det är stora utmaningar med att nå målvärden för avfallsmängder, ner till 35 kg/m² BTA redan för år 2025. För SISAB:s del är detta inte ett nåbart mål för de projekt som får slutbesked under 2025 eller år 2026 då det inte varit en förutsättning för pågående projekt. Bolagets uppskattade genomsnitt för projekt som kommer att mätas mot denna indikator ligger på avfallsmängder runt 60 kg/m² BTA.

SISAB konstaterar att målet om en materialåtervinningsgrad om 70 procent är svåruppnått beroende av byggprojektets art och typ. Exempelvis är det en stor variation kopplat till utfallet. Om projektet berör rivning av t.ex. en träbyggnad eller där det finns en stor del farligt avfall, är det utmanande att komma nära målet om 70 procent materialåtervinning.

SISAB hade sett det som fördelaktigt om målet kunde kategoriseras mot olika typer av projekt. . Vidare vore det önskvärt med ett förtydligande om indikatorn avser avslutade projekt per årtalskategori eller projekt som söker bygglov det året.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ebba Agerman, VD	2025-03-24